

Lidi jsou tady zvyklí furt nadávat, protože ještě pořád nemají měřítko,“ tvrdí Dan Bárta

26.12.2014

Jeden z nejvýznamnějších zpěváků porevoluční éry se vrací po dlouhé době koncertovat do Paláce Akropolis, kde zazpívá 18. prosince se svou skupinou Illustratosphere. Dan Bárta, relativně novopečený obyvatel Prahy 3, se projevil jako vtipný společník, který si servítky s ničím nebere.

Čím bude vystoupení Illustratosphery zajímavé?

Koncert se v Akráči koná asi po šesti letech, hlavně ale budeme hrát v kvintetu, čili v rok staré aktuální sestavě. Myslím, že naposledy jsme tam křtili desku v roce 2008. Když všechno dobře dopadne, dojde na věci, které jsme naživo dosud nehráli. A když to dopadne hůř, rozhodně uslyší lidi věci, které jsme hráli už dřív, ale takhle dobře ještě ne (smích). Mně se tam hrávalo vždycky dobře. Vracíme sezasek dřevním kořenům...

Co máš na mysli těmi dřevními kořeny?

Projev kvintetu je syrovější víc než předtím. Jsou to ale parametry, co se těžko vysvětlujou.

Budeš se soustředit i na jiné skladby, než co hraješ s Illustratospherou?

Je pravda, že občas zahrajeme něco od Alice, Sexy Dancers nebo i J.A.R., nebo nějaké covery. Co ale přesně zahrajeme, teď nevím. Až pomine kocovina po výročním koncertu J.A.R. (konal se 17. 11. – pozn. red.) a dáme si trochu džusu, začneme uvažovat, jestli nepřizveme na pódium třeba dva Němce s trumpetama.

J.A.R. slaví 25 let od svého vzniku. Vzpomeneš si, kdy jsi s nimi poprvé zpíval naživo?

Myslím, že to bylo v roce 1992 v Rock Café. A když jsme udělali Elephanta, předskakovali jsme ji s Alicí v Edenu v 94´. Jinak J.A.R. založili Roman Holý, Ota Klempíř a Michael Viktořík někde na diskošce U Holubů 17. listopadu 1989. Takže vpravdě revoluční skupina.

Uplynulo čtvrtstoletí od revoluce. Má to pro tebe nějaký význam?

Pominu-li banality typu, že ten čas letí, tak si myslím, že za těch pětadvacet let se ta naše země udržela v módu slušného, svobodného a relativně demokratického státu. Člověk může remcat, remcat, remcat, ale jsou to jen drobnosti. V komplexu porevolučních systémových změn socbloku Česká republika trefila důlek i s bonusem. Co jsem viděl například Bulharsko, Arménii, Maďarsko, Rusko, tak tam se mi zdál ten chleběk o několik stupňů tvrdší.

Zdá se tedy, že ještě nedávná vlna skepticismu z porevolučního vývoje podle tebe pominula?

Asi jsou Češi holt takoví. Čech by nadával, i kdyby byl naložený v horké bublinkové vaně; chtěl by lepší bublinky nebo se rovnou vyválet v sektu, co se k tomu popijí. Lidi jsou tady zvyklí furt nadávat, protože nemají žádné měřítko. Kdyby mě někdo teleportem přenesl, co já vím, do Bangladéše, a tam bych musel dobývat svůj chlebiček i zábavičku, asi bych se rád vrátil ke svému bytovému jádru a křepčil radostný tanec

nad teplou vodou a kanalizací.

Hodně jsi cestoval. Vidíš velký rozdíl mezi naturelem Čechů a ostatních národností?

Lidi se propojují spíš jako jednotlivci, mám za to. Co se týká naturelů jiných národů, můžu nějaké generovat akorát z literatury... Já osobně nejsem toho názoru, že existují národní povahy. Jakés takés vyplývají z kultur, převládajících diskurzů a úzů a tak. Je pravda, že Švédí jsou o trochu blondatější než Portugalci, například, ale zatěžko mi tvrdit, že jsou Švédí veselejší a Portugalci zádušnější, například... jestli se veze s blondatostí i nějaký povahový... Společností, to jo, těch jsem viděl hodně a jsem si jistý, že ta naše patří mezi ty nejbohatší, nejdemokratičtější a nejsvobodnější na světě. Zatím, taváryš...

Překvapilo mě, že jsi veřejně nijak nekomentoval hulvátství z Hradu, když jsi otevřeně podporoval Karla Schwarzenberga v prezidentské kampani.

Hulvátství sem, hulvátství tam... Jak to bylo nespontánní, připravené... Děs. Četl jsem jedno vyjádření, které mi přijde nejpřesnější, že šlo jen o mazané odvádění pozornosti, aby Zeman zakryl skutečnost, že kolaboruje s komunisty a autoritářskými režimy a dělá hloupé zahraničně-politické kroky. Starci, myslím ty svobodné, úctyhodné a nezávislé, kteří, jaksí už bez budoucnosti a vazeb, mohou plácát, co jim slina na jazyk donese, už v Antice nastavovali zrcadlo a vyvažovali názorové pole. Společnost tohle plácání svým způsobem vnímala jako jejich funkci. Jenže plácát tvrdě, svobodně a bezskrupulózně k věci a používat JAKOBY jasné a hrubé názory, ve skutečnosti ovšem manipulativní rétoriku, k upevnění své moci a zakrytí vlastních přehmatů, to je veliký rozdíl. Dva naši nejmocnější starci, pánové Zeman a Klaus, jsou tohoto drobného, ale podstatného rozdílu pěkným příkladem...

Pojďme k muzice. Bereš hudební inspirace i odněkud zvenčí?

Co se týká lidové hudby jiných zemí, kromě Balkánu a Blízkého východu, kde je to trochu nakřivený, je každá cizí lidová struktura docela uchopitelná. Do umělé hudby, co děláme, dáváme tam citace a reminiscence, ale žádné „etno“ se nekoná. Pro mě není příliš inspirativní ani ta změna kulis. Spíš, že vypadnu z nějakého kontextu, mě uvolní. Když nerozumím jazyku, jsem cizinec mimo hierarchii, jen dávám pozor na běžnosti. A tahle tichá svoboda je pro mě důležitá, mám víc času na svoje myšlenky.

Hodně mě zaujala poslední deska s Robert Balzar Trio, kde jste po svém předělali skladby od The Police, Björk nebo AC/DC. Co třeba natočit něco s českým repertoárem?

Pár písni si tu a tam zazpívám a hledám si klidně další, nespěchám. Až jich bude okolo patnácti jasných, uvidíme. S Robert Balzar Triem přemýšlíme o tom udělat průřez tvorbou Yes. Láká nás z těch bombastických aranží rozebrat skladby až na dřeň, najít v nich tu první písničku. A zahrát je hezky, v malé partě...

Roman Holý založil projekt Neruda jako poctu českému undergroundu. Jaký je tvůj vztah k Plastikům nebo Pražskému výběru? Proč nepředělat zrovna jejich skladby?

To spíš Stromboli... Pokud platí, že dílo má mít primárně nějaký obsah a formu a že jejich součin musí být co nejvyšší, tak ok. Underground měl v temné totalitě svůj hluboký obsah postavený na odvaze a vzdoru, ale co se týče hudby jako pravidelné struktury, je to pro mě, přiznávám, za hranicí toho, co já za hudbu můžu vůbec považovat – mám na mysli intonaci, rytmus, ne jen přednes atd. Povrchně řečeno, mám raději

umění krásné a, dejme tomu, užité než „jen“ angažované, v tom to je. Chápu Plastiky jako výsostně angažované a odvážné umění, a to mě na nich baví. Výběr jsme teď nedávno s Romanem poslouchali a říkali jsme si, jak je to jazzrockově zběsilé, pořouchlé a dobové. Ale hrají a skládají a aranžují, musejí zjednodušovat, něco tvrdí a já je v mládí žral...

Vystupuješ taky s rockovou Alicí. Jak se tyto odlišné světy v tobě prolínají?

Poslední náš koncert v Brně byl super! Písničky Alice se dají stejně dobře zahrát Ilustratospherou a šlo by to i naopak. Tam by se ukázalo, že jsem jen z hrubých tahů přešel na jemné, jinak čárám v podstatě totéž. A pochopitelně zvuk a barevnost. Spoluhráči zásadně. Věk. Žánry... Bůhví, jestli vůbec existují.

Co všechno čeká Dana Bárta po novém roce?

Bude určitě nová deska J.A.R., ta je už skoro hotová. Bude nové trio i Ilustratosphera. Ale jestli to bude rok 2015 nebo 2016, ještě nevím. U posledních dvou zmiňovaných je teprve zoráno, uvidíme, jak to půjde. Většinou totiž platí, že na podzim a na jaře koncertujeme, v zimě a v létě se poflákujeme (smích)

Dan Bárta (nar. 1969) původně vystudovaný rentgenologický laborant je držitelem deseti hudebních cen Anděl v kategorii mužský zpěv. V devadesátých proslul coby Jidáš v muzikálu Jesus Christ Superstar. Je zpěvákem funkrockové kapely J.A.R., uznání si vysloužil s projekty Alice, Sexy Dancers nebo skladbou On My Head ze soundtracku k filmu **Snowboardáci**. Aktuálně zpívá s kapelou Ilustratosphere a Robert Balzar Trio. Známý je i svoji rolí vodníka z filmové **Kytice**.

Text a foto: Martin Hošna